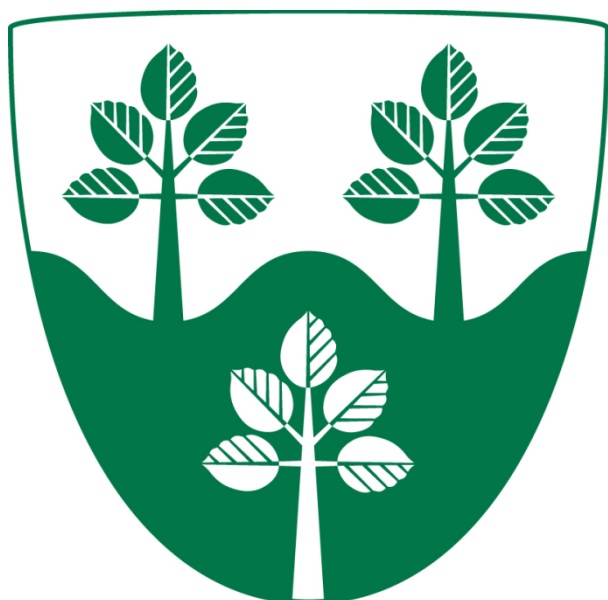

Budgetprocedure for budgetåret 2024

Samt budgetoverslagsårene 2025 – 2027.

Rebild
K O M M U N E

Budgetprocedure for Rebild Kommune – Budget 2024-2027

Indhold

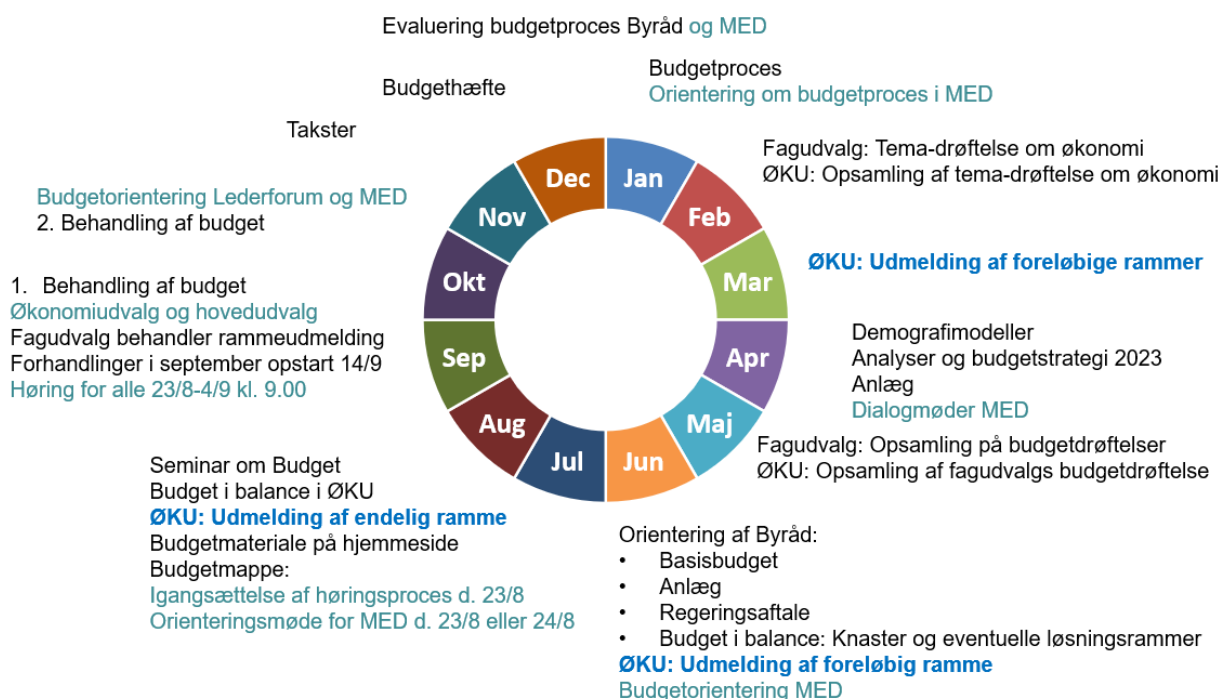
1. Indledning	3
2. Indhold i budgetproceduren	3
3. Justeringer af budgetproceduren	4
4. Rammer om budgetlægningen	4
4.1. Rebild Kommunes økonomiske politik	4
4.2. Regeringsaftalen om kommunernes økonomi	5
4.3. Udmøntning af budget 2023-2026, herunder budgetstrategien	6
4.4. Udfordringer og usikkerheder	6
5. Økonomiudvalgets opgave	7
6. Fagudvalgenes opgave	10
7. Basisbudgettet	11
7.1. Forudsætninger i basisbudget	12
8. Effektiviserings- og strukturtiltag	14
9. Befolkningsprognose	15
10. Pris- og lønregulering 2024-2027	16
11. Anlægsbudgettet	16
12. Et budget i balance	18
13. Budgetforhandlinger	20
14. Ændringsforslag	21
15. Høring og inddragelse - borgere, medarbejdere og andre interessenter	22
16. Information og opfølgning	22
17. Evaluering	23
18. Bilag: Tidsplan	24

1. Indledning

Der er i forbindelse med planlægningen af Rebild Kommunes budget 2024 og overslagsårene 2025-2027 udarbejdet retningslinjer for budgetlægningen i form af nærværende budgetprocedure.

Forvaltningen har udarbejdet dette oplæg til budgetproces for 2024-2027 med udgangspunkt i evalueringen gennemført i november 2022 i Strategisk Ledergruppe, sektor-MED, Hovedudvalget og Byrådet. Evaluering og forslag til justeringer af processen blev drøftet på Økonomiudvalgets møde den 7. december 2022.

Med de foreslåede justeringer indarbejdet ser årshjulet for budgetprocessen således ud:

2. Indhold i budgetproceduren

Budgetproceduren består af en række delelementer i form af:

1. Økonomisk mål fra den økonomiske politik
2. Fagudvalgenes opgave
3. Befolkningsprognose
4. Pris- og lønfremskrivning
5. Anlægsbudget
6. Et budget i balance
7. Basisbudgettet
8. Aftale mellem KL og regeringen

9. Lov- og cirkulæreprogram
10. Høring
11. Budgetforhandlinger
12. Forankring og budgetopfølgning
13. Ændringsforslag
14. Budgetbemærkninger og takster
15. Evaluering

3. Justeringer af budgetproceduren

Med afsæt i den gennemførte evaluering har Økonomiudvalget på sit møde den 7. december 2022 drøftet følgende præciseringer og forslag til justeringer af budgetprocessen, som alle er indarbejdet i den foreslåede proces.

Dato	Forum	Handling
Februar til juni	Forvaltning og fagudvalg	Implementering budgetstrategi
Februar	Fagudvalg	Temadrøftelse om økonomi i fagudvalgene
Februar til juni	Fagudvalg og Økonomiudvalg	Anlæg: 10-årige investeringsoversigt
Marts og juni	Økonomiudvalg	Udmelding af foreløbige rammer til fagudvalgene
April	Fagudvalg	Anlæg: Budgetforslag
Maj	Fagudvalg	Opsamling af fagudvalgenes budgetdrøftelser
Juni	Økonomiudvalg	Basisbudget Anlæg: 10-årige investeringsoversigt Signaler om de endelige rammer
Juni	Økonomiudvalg og Byråd	Regeringsaftale Basisbudget Anlæg: 10-årige investeringsoversigt Signalgivning om rammer for fagudvalg
August	Økonomiudvalg	Budgetforslag i balance og udmelding af de endelige rammer
September	Fagudvalg	Behandling af endelige rammer i fagudvalgene
August/september	Partier	Sonderinger
Hele proces	Alle	Fokus på borger-, bruger- og medarbejderinddragelse
September	Partier	Forhandlinger (drift, anlæg, tekst og forlig)

4. Rammer om budgetlægningen

Følgende udgør rammen om den kommende budgetlægning for budget 2024-2027:

1. Rebild kommunes økonomiske politik
2. Regeringsaftalen om kommunernes økonomi
3. Udmøntning af budget 2023-2026, herunder budgetstrategien.
4. Udfordringer og usikkerheder

4.1. Rebild Kommunes økonomiske politik

Det fremgår af Rebild Kommunes økonomiske politik, at Byrådets ønsker at vedtage et budget med:

1. Overskud på det skattefinansierede område inkl. renter og afdrag på lån.
2. Et bruttoanlægsniveau på 90-110 mio. kr. eksklusive ældreboliger, således at kommunens kapitalapparat som minimum bevares.
3. En løbende kassebeholdning (opgjort efter kassekreditreglen), der udgør kr. 3.000 kr. pr. indbygger, svarende til ca. 90 mio. kr. i 2022.
4. Låneoptagelse (inden for det skattefinansierede område) primært, hvor det lovgivnings- eller aftalemæssigt er en forudsætning for kommunens finansiering af projekter eller aktiviteter.
5. En nettoafvikling af kommunens samlede gæld over de kommende 4 år som udgangspunkt for dermed at sikre kommunens økonomiske handlemuligheder (Eksklusiv ældreboliger).
6. Finansiering af økonomiske udfordringer uden for det lovbundne område via omstillinger. Tillægsbevillinger på lovbundne områder finansieres om muligt ved træk på forud opbygget økonomisk råderum. Der tillades dog overførsel mellem årene i henhold til gældende vedtagne regler herfor.
7. Takster på de brugerfinansierede områder der følger omkostningsudviklingen.

4.2. Regeringsaftalen om kommunernes økonomi

Vurderet på baggrund af SVM-regeringens regeringsgrundlag "Ansvar for Danmark" forventes de årlige økonomiforhandlinger mellem staten og landets kommuner fremover kun at bidrage med økonomisk råderum i forhold til kommunernes demografiske udvikling.

Rebild Kommune er en vækstkommune, der har haft en betydelig befolkningsvækst, som har bidraget positivt til kommunens udvikling. Væksten har medført flere skatteindtægter, men også udgifter til dagtilbud, skoler og pleje af ældre samt behov for investeringer i institutioer. Det er uklart, i hvor høj grad Rebild Kommunes andel af demografi-kompensationen dækker de konkrete merudgifter fra befolkningsvæksten i kommunen.

Rebild Kommune har i de seneste budgetter ikke haft mulighed for at optage lån som følge af lånedispensationer, og det forventes der heller ikke at være mulighed for i budget 2024.

Inden for disse snævre rammer skal det demografiske pres med flere børn og en voksende gruppe af ældre håndteres.

Det betyder, at eventuelle udgiftsstigninger udover demografisk betingede som f.eks. pres på socialområdet og familieområdet skal finansieres via prioriteringer og budgetforbedringstiltag.

Der er i den forbindelse i et krydspres mellem, at der fra mange sider er forventning om en bedre service og større krav til kvaliteten i den kommunale service samtidig med, at der i de senere års og kommende års økonomiaftaler er indlagt krav om effektivisering og udgiftsreduktioner.

4.3. Udmøntning af budget 2023-2026, herunder budgetstrategien

Med budgetvedtagelsen af budget 2023-2026 vedtog byrådet en række større strukturelle ændringer, hvoraf nogle forudsætter et analysearbejde forinden implementering.

Nogle resultater fra dette analysearbejde forudsætter implementering i budget 2024-2027. Disse forslag bedes vedtaget i fagudvalgene i juni med sigte på efterfølgende indarbejdelse i budgettet. For en del af disse analysearbejder vil der eventuelt blot være tale om delbeslutninger. Herunder er vist nogle af de initiativer der forvaltningen arbejder på.

Udvalg	Opgave
BFU	Skoler og dagtilbudsstruktur
TMU	Nedklassifering af offentligvej til privat fællesveje
TMU	Nedklassifering af offentlige grusveje
ÆPOU	Pleje og Omsorg: Modernisering af plejeboligområdet
ØKU	Fælles servicecenter for bygningsdrift
KFSU	Analyse af struktur for tandlægeklinikkerne,
KFSU	Udarbejdelse af plan for den fremtidige udvikling af biblioteksområdet.
KFSU	Demografimodel for budgettildeling på sundhedsplejens område
TMU	Salg af bygninger (driftsbesparelse)
TMU	Rutetilpasninger NT

Det forudsættes som udgangspunkt, at tidsplaner og de forudsatte budgetforbedringer kan realiseres. Hvis det vurderes, at analysearbejdet har konsekvenser for den forudsatte økonomi, skal eventuelle bevillingsmæssige forslag drøftes på fagudvalg i maj og derfra sendes videre til Økonomiudvalget, så de kan indgå i den videre budgetlægning. Denne proces forklares i efterfølgende afsnit.

4.4. Udfordringer og usikkerheder

Nedenfor redegøres kort for større finansieringsmæssige og økonomiske udfordringer for budgetårene 2024-2027.

- Den tidligere regering har tilkendegivet, at kommunerne i 2023 ikke kompenseres for de ekstra prisstigninger, der har været det sidste halve år i 2022 ud over det forudsatte i regeringsaftalen for budget 2023. Den manglende compensation for prisstigning det sidste halve år i 2022 svarer til 1,5 til 2,0 mia. kr. på landsplan, og 7,5 til 10 mio. kr. i Rebild. Det er uklart hvordan kommunerne vil blive kompenseret for prisstigninger i 2024-2026.
- Som følge af den stærkt stigende inflation gennemføres verden over opstramninger af finanspolitikken. Det medfører forventninger om stærkt reduceret vækst i verdensøkonomien. Det er uklart hvordan den forventede konjunkturedgang vil ramme Rebild Kommune med hensyn til skatteindtægter og udgifter især på overførselsområdet.
- Der er forudsat et kassetræk på 32 mio. kr. de to første år i budget 2023-2026 for at imødekomme, at det tager tid at gennemføre budgetstrategiens initiativer. Yderligere udfordringer i kommunens økonomi vil medføre et yderligere kassetræk, medmindre

udfordringerne imødekommes af yderligere budgetforbedringsinitiativer. Der vil med dette afsæt være behov for skærpet opmærksomhed på likviditeten ved budgetlægningen for budget 2023-2026.

- Effekten af budgetstrategien indeholder forudsætninger om budgetforbedringer der bygger på betydelige strukturelle omlægninger. Budgettet og kassetrækket forudsætter derfor, at disse gennemføres. Forsinkelser i initiativerne eller andre ændrede forudsætninger, der reducerer effekten af budgetstrategien, vil forværre økonomien. Eksekvering politisk og administrativt af budgetstrategien er derfor helt central for overholdelse af kommunens budget fremadrettet.
- Det er forudsat i budget 2023-2026, at den samlede nettoanlægsudgift maksimalt må udgøre 70, 90, 100 og 100 mio. kr. i perioden 2023-2026. Der blev overført 136,6 mio. kr. fra 2021 til 2022, men dog efterfølgende lagt 42,2 mio. kr. tilbage i kassen i budget 2023-2026. Det er vigtigt for kommunens likviditetsudvikling, at forudsætningen om de årlige nettoanlægsudgifter overholdes.
- Den nytiltrådte SVM-regering har i deres regeringsgrundlag tilkendegivet at Jobcentrene skal "nedlægges" og at der i 2030 skal spares 3 mia. kr. i kommunerne som følge heraf. Det er uklart hvordan og hvor hurtigt denne beslutning vil blive udmøntet.
- Ligeledes har SVM-regering tilkendegivet, at den vil frisætte kommunerne og spare 3 mia. kr. på kommunernes administrative opgaver om nogle år. Det svarer til 15 mio. kr. i Rebild Kommune. Rebild kommune har gennem en årrække reduceret udgifter til administration med 23 mio. kr. og ligger lavt i forhold til landet og sammenlignelige kommuner. Det er uklart, hvordan frisættelsen vil påvirke Rebild Kommune, og hvordan det bliver muligt at realisere den forudsatte besparelse.

5. Økonomiudvalgets opgave

Økonomiudvalget er i styrelsesloven tildelt en særlig rolle ved gennemførelse af budgetprocessen.

I § 37, stk. 1, er der fastsat, at *"forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår udarbejdes af økonomiudvalget til kommunalbestyrelsen inden en af økonomi- og indenrigsministeren fastsat frist."*

Det er forudsat, at der kun udarbejdes ét forslag til budget.

For at Økonomiudvalget kan løfte denne opgave, har styrelsesloven tildelt Økonomiudvalget de nødvendige kompetencer, der sikrer, at Byrådet i samspil med fagudvalgene kan vedtage et budget, der overholder gældende regler. Fagudvalgene har herunder (efter styrelseslovens § 21, stk. 3) pligt til at udarbejde de bidrag til årsbudgettet, som Økonomiudvalget beder om.

Disse rammer er nærmere beskrevet i Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, af Hans B. Thomsen m.fl., 3. udgave (2022), side 586 f., hvor der bl.a. er anført følgende:

"Loven har tildelt økonomiudvalget ansvaret for udarbejdelsen af forslag til kommunens årsbudget og budgetoverslag. Økonomiudvalget har således en selvstændig kompetence, for så vidt som kommunalbestyrelsen ikke kan overdrage opgaven til noget andet organ. [...]"

Det er økonomiudvalgets opgave at udøve en koordinerende funktion, og økonomiudvalget kan i den forbindelse foretage de ændringer i budgetbidragene fra de stående udvalg, som økonomiudvalget ud fra en overordnet vurdering af kommunens interesser finder hensigtsmæssige. [...]"

Den af indenrigsministerens fastsatte frist og budgettets formkrav fremgår af Indenrigsministeriets Budget- og Regnskabssystem for kommuner:

"Senest 15. september udarbejder Økonomiudvalget til kommunalbestyrelsen forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår, som løber fra den 1. januar til den 31. december. Forslaget ledsages af budgetoverslag for en flerårig periode. I nedennævnte bekendtgørelse er denne periode fastsat til 3 år.

Økonomiudvalgets forslag til årsbudget og budgetoverslag skal undergives to behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst tre ugers mellemrum. Ved anden behandling, som foretages senest den 15. oktober, vedtages forslaget til årsbudget og flerårige budgetoverslag af kommunalbestyrelsen."

I budgetprocessen for Rebild Kommune forslås Økonomiudvalget – med afsæt i blandt andet den tidligere budgetproces og i ovenstående lovmæssige ramme – følgende konkrete opgaver:

Indstille en budgetproces til vedtagelse i byrådet i januar

Dette oplæg til budgetproces for 2024-2027 er udarbejdet med udgangspunkt af drøftelser på Økonomiudvalgets møde den 7. december 2022 af evalueringen af proces for budget 2023-2026 og forslag til justeringer af processen.

Udmelding af foreløbige rammer til fagudvalgene i marts og juni

På Økonomiudvalgets møde i marts vil Økonomiudvalget udmelde foreløbige rammer for 2024-2027 til fagudvalgene. Udgangspunktet for rammerne vil være det vedtagne budget, men der kan være behov for justeringer af disse, eksempelvis vurderet på baggrund af det foreløbige regnskab for 2022 eller nye udfordringer.

Den foreløbige udmelding af rammerne gennemføres for at give fagudvalg så tydelige rammer at arbejde efter så tidligt som muligt.

Opsamling af fagudvalgenes budgetdrøftelser i maj

Det er målet, at fagudvalgene behandler udfordringer, løsningsinitiativer samt øvrige budgetforslag på deres møder i maj, og at en opsamling efterfølgende drøftes i Økonomiudvalget på mødet i maj.

Status og de første signaler om de endelige rammer i juni

På baggrund af opsamlingen af fagudvalgenes drøftelser vil Økonomiudvalget i maj og juni tage stilling til, hvordan der kan sikres balance i det samlede budget. I den forbindelse kan det blive nødvendigt at foreslå justeringer i den aktuelle budgetstrategi eller foreslå nye initiativer, der kan forbedre økonomien. Effekten af regeringsaftalen vil ikke være kendt på tidspunktet, hvilket vil være en usikkerhedsfaktor.

Basisbudget i juni

For at Økonomiudvalget kan fremlægge et budgetforslag i balance i august, foreslås udarbejdelse af udgiftssiden i basisbudgettet fremrykket til før sommer. Økonomiudvalget vil blive orienteret om udgiftssiden i basisbudgettet i juni.

Fremrykning af basisbudgettet har den afledte konsekvens, at årets anden økonomivurdering af ressourcemæssige hensyn gennemføres efter sommerferien i august, og behandles politisk i september.

Økonomiudvalget sætter hjørneflag for et budgetforslag i balance d. 14. august

Det er målet, at der kan fremlægges et budget i balance på budgetseminaret i august, som behandles på Økonomiudvalgets møde den 23. august og efterfølgende udmeldes som de endelige rammer for fagudvalgene.

Før sommerferien er udgiftssiden i basisbudgettet og anlægsbudgettet fastlagt. Medio august er effekten af regeringsaftalen på kommunens indtægter beregnet. Det vil således være muligt medio august at foretage en vurdering af den samlede balance i basisbudgettet, herunder om der er behov for yderligere budgetforbedringsinitiativer for at kunne fremlægge et budget i balance til 1. behandling.

På den baggrund afholdes et ekstraordinært økonomiudvalgsmøde medio august, hvor Økonomiudvalget sætter hjørneflag for det budget, der skal fremlægges på seminaret d. 22. august og behandles på Økonomiudvalgsmødet d. 23. august.

Budgetforslag i balance og udmelding af de endelige rammer d. 23. august

På Økonomiudvalgets møde den 23. august udmeldes rammer for fagudvalgene for et budget i balance.

Behandling af endelige rammer i fagudvalgene i september

De udmeldte rammer foreslås behandlet i fagudvalgene i september. Tilbagemeldingerne herom fra fagudvalgene vil indgå i Økonomiudvalgets udarbejdelse af budgettet til 1. behandling på mødet i september.

Tidsplan der illustrerer Økonomiudvalgets opgaver i budgetlægning:

Dato	Forum	Indhold
18. januar	Økonomiudvalg	Indstiller budgetproces til godkendelse i Byråd
22. marts	Økonomiudvalg	Udmelding af foreløbige rammer til fagudvalgene
19. april	Økonomiudvalg	Drøftelse af budgetforslag for anlæg fra fagudvalg
17. maj	Økonomiudvalg	Drøftelse af fagudvalgenes budgetforslag for drift, herunder bevillingsmæssige konsekvenser af udmøntning af budgetstrategien, samt behandling af anlæg, der afhænger af demografisk udvikling.
17. maj	Økonomiudvalg	Vedtagelse af forslag til 10-årig investeringsoversigt til basisbudget
14. juni	Økonomiudvalg	Basisbudget

		Anlæg:vedtagelse af 10-årige investeringsoversigt til basisbudget Signalgivning om rammer for fagudvalg.
14. august	Økonomiudvalg	Hjørneflag for forvaltningens videre arbejde med et budgetforslag i balance
august	Forvaltning	Udarbejdelse et budgetforslag i balance på baggrund af Økonomiudvalgets hjørneflag
22. august	Byråd, seminar	Præsentation og drøftelse af budgetforslag i balance
23. august	Økonomiudvalg	Vedtagelse af et budgetforslag i balance, der sendes til behandling i fagudvalg
13. september	Økonomiudvalg	1. behandling af budgettet
4. oktober	Økonomiudvalg	2. behandling af budgettet

6. Fagudvalgenes opgave

Udgangspunktet for fagudvalgenes opgave er målet i kommunens økonomiske politik, hvor det fremgår, at økonomiske udfordringer uden for det lovbundne område finansieres via omstillinger.

Da de økonomiske rammer i budgetlægningen vurderes at være "snævre", forudsættes det som udgangspunkt, at eventuelle budgetforslag og udfordringer skal løses inden for de enkelte udvalgs rammer.

Temadrøftelse om økonomi i fagudvalg i februar

Det foreslås, at kommunens fagudvalg som opstart af budgetlægningen afholder en temadrøftelse i februar 2023 om økonomi med sigte på budgettet for 2024, blandt andet på baggrund af det foreløbige regnskabsresultat for 2022. Sigtet er nærmere bestemt at drøfte, om der eventuelt skal igangsætte initiativer, som skal sikre budgetoverholdelse i budget 2024-2027.

Budgetdrøftelserne i fagudvalgene forudsættes at fortsætte frem til maj 2023 med varierende intensitet, der afhænger af det konkrete behov i fagudvalget. I samme periode foreslås afholdt dialogmøder med Sektor-MED og repræsentanter for brugere efter konkret aftale.

Opsamling af fagudvalgenes budgetdrøftelser i maj

På maj-mødet er det målet, at fagudvalgene behandler en opsamling af udfordringer, udarbejdede løsningsinitiativer og udarbejdede budgetforslag. En opsamling af fagudvalgenes budgetdrøftelser forudsættes drøftet i Økonomiudvalget i maj.

Udmelding af foreløbige rammer til fagudvalgene i hhv. marts og juni

På Økonomiudvalgsrådet i marts vil Økonomiudvalget udmelde foreløbige rammer for budget 2024-2027 til fagudvalgene. Udgangspunktet for rammerne vil være det vedtagne budget, men der kan være behov for justeringer i budgettet eksempelvis på baggrund af det foreløbige regnskab for 2022 eller nye udfordringer. Den foreløbige udmelding af rammerne sker for at give fagudvalg så tydelige rammer at arbejde efter så tidligt som muligt.

Implementering budgetstrategi i perioden februar til juni

Budgetstrategien og andre budgetforslag vedtaget i budget 2023-2026 indeholder en række initiativer og analyser, som forvaltningen er i gang med at implementere. Hvis der er behov for politisk afklaring undervejs, vil disse blive behandlet i fagudvalg i foråret 2023.

Hvis resultatet af analyserne skal indgå i budgettet for 2024-2027, bør de så vidt muligt være vedtaget i fagudvalgene senest på møderne i juni.

Som beskrevet i tidligere afsnit forudsættes det som udgangspunkt, at tidsplaner og de forudsatte budgetforbedringer kan realiseres. Hvis det vurderes, at analysearbejdet har konsekvenser for den forudsatte økonomi, skal eventuelle bevillingsmæssige forslag drøftes på fagudvalg i maj sammen med fagudvalgets øvrige budgetforslag, så foreslåede budgetændringer samlet kan gå til videre behandling i Økonomiudvalget. Et eksempel kunne være, hvis de forudsatte besparelser kan gennemføres hurtigere end forudsat eller ikke kan realiseres så hurtigt, som forudsat.

Driftsbudget:

Driftsbudgettet opdeles først efter udvalg og derefter i sektorer (kapitalmidler). Budgetændringer skal ske under hensyntagen til den overordnede målsætning på området og inden for de givne bevillingsniveauer. Ønskes en budgetomplacering mellem to aktivitetsområder eller en bevillingsændring, skal det fremgå og være en tydelig del af beslutningsgrundlaget, som forelægges Økonomiudvalget og Byrådet til godkendelse.

Tidsplan for fagudvalgene:

Dato	Forum	Indhold
Februar til juni	Forvaltning og fagudvalg	Implementering budgetstrategi
7. og 8. februar	Fagudvalg	Temadrøftelse om budget 2024 i fagudvalgene
Februar til maj	fagudvalg	Budget 2024
11. og 12. april	Fagudvalg	Opsamling af budgetforslag for anlæg (til Økonomiudvalg)
9. og 10. maj	Fagudvalg	Opsamling af budgetforslag for drift (til Økonomiudvalg), herunder bevillingsmæssige konsekvenser af udmøntning af budgetstrategien, samt opsamling af anlæg der afhænger af demografisk udvikling.
6. og 7. juni	Fagudvalg	Udmøntning af budgetstrategien fra budget 2023-2026 Drøftelse af forslag til 10-årig investeringsoversigt
22. august	Byråd, seminar	Byrådets budgetseminar, præsentation af budgetforslag i balance
5. og 6. september	Fagudvalg	Drøftelse af budgetforslag i balance

7. Basisbudgettet

Forvaltningen udarbejder udgiftssiden i kommunens såkaldte basisbudget i perioden april 2023 til juni 2023. Basisbudgettet udarbejdes efter de retningslinjerne der er beskrevet i denne budgetprocedure under afsnittet der beskriver forudsætninger i basisbudgettet.

Heri ligger en ændring i forhold til tidligere år, hvor basisbudgettet blev udarbejdet i august. Ændringen hænger sammen med ønsket om, at Økonomiudvalget fremlægger et budget i balance til 1. behandling i byrådet.

Når indtægtssiden fra økonomiaftalen mellem regeringen og landets kommuner (regeringsaftalen) for Rebild Kommunes vedkommende kendes primo august, vil der i august som tidligere år blive fremlagt et basisbudget på budgetseminaret i august måned.

I basisbudgettet foretages tekniske reguleringer som pris- og lønfremskrivning af budgettet, beregning af demografi for de normtalsbudgetterede områder, indarbejdelse af politiske beslutninger med virkning for 2024-2027, herunder eventuel regulering for engangs- og flerårsbevillinger fra tidligere budgetår m.v., samt øvrige politiske beslutninger. De konkrete forudsætninger i basisbudgettet er beskrevet herunder.

7.1. Forudsætninger i basisbudget

Med udgangspunkt i, at der skal foreligge et færdigt basisbudget til budgetseminaret i juni, er der i lighed med tidligere år opstillet følgende retningslinjer for udarbejdelse af basisbudgettet.

Drift.

Til den politiske behandling jf. ovenfor, udarbejdes et basisbudget med udgangspunkt i de politisk vedtagne rammer for budgetlægningen, blandt andet omfattende:

- Basisbudgettet (rammerne) dannes ud fra oprindeligt budget 2023.
- Konkrete politiske beslutninger fra Byrådet med konsekvens for budget 2024-2027 indarbejdes i basisbudgettet med såvel positive som negative konsekvenser (inklusive eventuelle korrektioner for tidsbegrænsede bevillinger).
- Der indarbejdes desuden ændringer i form af KL's skøn over pris- og lønudviklingen. En eventuel justering af P/L er beskrevet under afsnittet råderum senere.
- Konsekvenserne af ny lovgivning, herunder områder omfattet af bloktilskudsregulering, det udvidede totalbalanceprincip (DUT) med indvirkning på budgettet for Rebild Kommune indarbejdes i basisbudgettet, hvis beløbet er over +/- 100.000 kr. Der laves særlig oversigt over de indarbejdede DUT-sager.
- Særlige temaer i regeringsaftalen, hvor der afsættes konkrete puljer eller fjernes tidligere afsatte puljer, som ikke indgår i (DUT), budgetteres med Rebild Kommunes andel heraf, såvel når der tilføres som fjernes puljemidler. Eksempler herpå fra de seneste år er sundhedsområdet, hvor der er aftalt nye puljemidler til det nære sundhedsvæsen, ligesom tidligere ekstraordinære puljer til eksempelvis ældreområdet og folkeskolen er fjernet/reduceret. Denne type puljer indgår i regeringsaftalen. Nye midler indarbejdes i basisbudgettet, mens midler der afskaffes fjernes fra basisbudgettet.

- De seneste år har dele af regeringsaftalen ikke kunnet afsluttes før en endelig vedtagelse af finansloven, som ligger efter Rebild Kommunes budgetvedtagelse. De konkrete forslag, som "udskydes" til finanslovsforhandlingerne, indarbejdes ikke i basisbudgettet.
- For de normbudgetterede områder (skoler, børneinstitutioner og ældrecentre) er der politiske vedtagne tildelingsmodeller, som indarbejdes i basisbudgettet. Dette indebærer, at den demografiske udvikling for disse områder indarbejdes i basisbudgettet.
  - For folkeskoleområdet tager budgetteringen udgangspunkt i den senest vedtagne ressourcetildelingsmodel og i det foreløbige elevtal – det nye skoleår, antallet af indmeldte elever.
  - For 10. klasse er der indarbejdet en justering til tildelingsmodellen, der indebærer, at elevtallet reguleres med faktisk indskrevne den 5. december 2024.
  - For SFO-området tages der udgangspunkt i den seneste vedtagne ressourcetildelingsmodel og forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal.
  - For daginstitutionsområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne ressourcetildelingsmodel og forvaltningens aktuelle skøn over det forventede børnetal, samt en fortsættelse af eventuelt besluttede midlertidige løsninger, der løber ind i 2023.
  - For de modeller på dagtilbuds- og skoleområdet, hvor der anvendes socioøkonomiske faktorer, skal der ske genberegning hvert 4. år – næste gang i 2024 (budget 2025).
  - Budgettet til ejendomsudgifter på dagtilbud og skoler reguleres årligt på baggrund af de sidste 3 års forbrug, dog således at det samlede budget er uændret.
  - For ældreområdet tages der ligeledes udgangspunkt i den vedtagne tildelingsmodel, således at befolkningstallet pr. 1 januar 2023 danner den økonomiske ramme for budget 2024.
  - For det specialiserede socialområde tages der udgangspunkt i den vedtagne budgettildelingsmodel. Modellen tager udgangspunkt i den konkrete aktivitet, som er kendt fra afrapporteringen af den løbende disponering pr. maj.
- Bidrag til den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet budgetteres med udgangspunkt i niveauet i budget 2023, korrigeret i forhold til KL's skøn over de enkelte kommuners finansieringsandel.
- For de lovbundne/konjunkturafhængige områder (bistandsydelse, sikringsydelse, flygtninge mv.) udarbejdes basisbudgettet på baggrund af niveauet i budget 2023 og kendte udmeldinger i forhold til forventede antal flygtninge i 2024. Overførselsområderne (førtidspension, kontanthjælp mv.) vurderes i forhold til aktivitetsforventningerne i det kommende år. Der redegøres særskilt over konsekvenserne heraf.

- For renovation m.v. tages der udgangspunkt i niveauet i budget 2024 og en genberegning af takster med henblik på at området følger omkostningsudviklingen.
- Gebyrer og andre indtægter, der er fastsat af cirkulærer eller er en konsekvens af politiske beslutninger, justeres i forhold til de forventede/beregneede konsekvenser.
- Er der eventuelle tvivlstilfælde omkring, hvad der kan og ikke kan indarbejdes i basisbudgettet, skal det i budgetprocessen frem til basisbudgettet drøftes med kommunaldirektøren og/eller økonomichefen.

Anlæg

I basisbudgettet 2024-2027 indgår kommunens 10-årige investeringsoversigt. Den vedtagne 10-årige investeringsoversigt blev som udgangspunkt for budgetlægningen 2023-2026 fastsat til netto 70, 90, 100, 100 mio. kr. for 2023-2026. I overslagsåret 2027 indarbejdes som udgangspunkt netto 100 mio. kr.

Anlægsbudgettet er i den økonomiske politik fastsat til brutto 90-110 mio. kr.

Processen for justering af den 10-årige investeringsoversigt er beskrevet under et særskilt afsnit.

Skatter, tilskud og udligning

Udgangspunktet for basisbudgettet vil være regeringens udmelding om statsgaranteret udskrivningsgrundlag, dog således at der laves konkrete vurderinger/beregninger af de vurderede økonomiske konsekvenser af selvbudgettering i forhold til statsgaranti.

Lån

I basisbudgettet forudsættes der en lånoptagelse i 2024-2027 i henhold til lånebekendtgørelsens bestemmelser og Rebild Kommunes økonomiske politik. Dette betyder, at der som udgangspunkt budgetteres med en lånoptagelse svarende til kommunens mulige låneramme inklusive en vurdering af lånedispensationsmuligheder.

8. Effektiviserings- og strukturtiltag

I tidligere år har der været gennemført reduktioner af pris- og lønfremskrivningen på 0,5 procent årligt for at tilvejebringe balance i økonomien eller for at skabe et økonomisk råderum til politiske prioriteringer. Denne model udfases i budget 2023-2026. Der er således forudsat 0,25% reduktion i 2024 og 0,25% i 2025 samt 0% i 2026.

Der er indlagt 3 vinduer for Økonomiudvalget til overvejelse og udmelding, om der skal gennemføres effektiviserings- eller strukturtiltag:

1. *Marts* på baggrund af ØKV0, fagudvalgene temadrøftelser i februar og det foreløbige regnskabsresultat for 2022.
2. *Juni* på baggrund af basisbudgettets udgiftsside og anlægsbudgettet.

3. August på baggrund af regeringsaftalen.

9. Befolkningsprognose

Rebild Kommune er en vækstkommune med betydelig tilvækst i befolkningen i de seneste år. Det medfører flere skatteindtægter, men også driftsudgifter navnlig til at passe børn, skolegang og pasning af ældre.

Der har fra 4. kvartal 2020 til 4. kvartal 2021 været en befolkningstilvækst på 200 borgere. Væksten fra 4. kvartal 2021 til 4. kvartal 2022 er 270 borgere. Den aldersmæssige spredning er vist i nedenstående tabel.

Ændring i aldersfordeling					
Aldersgrupper	4. kvrt. 2020	4. kvrt. 2021	4. kvrt. 2022	Ændring 2020 - 2021	Ændring 2021 - 2022
0-2 år	1.189	1.212	1.201	23	-11
3-5 år	1.202	1.246	1.261	44	15
6-9	1.516	1.481	1.565	-35	84
10-16	2.945	2.913	2.917	-32	4
17-24 år	2.136	2.098	2.105	-38	7
25-39 år	5.142	5.258	5.355	116	97
40-66 år	10.970	10.935	10.917	-35	-18
67-79 år	3.906	4.009	4.079	103	70
80+	1.432	1.486	1.508	54	22
I alt	30.438	30.638	30.908	200	270

Kilde: Danmarks Statistik

Befolkningsprognosen indgår som grundlag i basisbudgettet ved beregning af kompensation for befolkningsudviklingen via budgetmodeller. Budgetmodellerne sikrer budgetmæssigt grundlag for uændret serviceniveau selvom antallet af borgere og derved opgaven vokser.

Der er budgetmodeller inden for skole, dagtilbud, ældre, special dagtilbud, specialundervisning, tandpleje, arbejdsmarked samt det specialiserede sociale område for både børn og voksne. Men budgetmodellerne har forskellig basis der udløser budget.

Fagområder med budgetmodeller	Budgetmodellernes basis
Specialdagtilbud, specialundervisning, tandpleje, ældre	Antallet af indbyggere i relevante aldersklasser
Skoler og dagtilbud	Det endelige budget afhænger af indmeldte børn, men budgetlægningen afhænger af befolkningsprognosen
Det specialiserede sociale område for både børn og voksne	Faktisk disponerede forbrug året forinden efter fastsatte spilleregler
Arbejdsmarked	Faktiske antal borgere året forinden samt forventninger til ledighed og konjunkturer

Befolkningsprognosen udarbejdes efter følgende tidsplan

Dato	Forum	Indhold
7. marts	Direktion	Boligbyggeprogram, prognose over nybyggeri
13. marts	Cowi	Opstartsmøde, hvor prognose udarbejdes
21. marts	Direktionsmøde	Præsentation af resultater
18. april	Direktionsmøde	Godkendelse af præsentation til byrådet
27. april	Byråd, temamøde	Præsentation af befolkningsprognose

10. Pris- og lønregulering 2024-2027

Der tages udgangspunkt i KL's skøn over pris og lønudviklingen 2024-2027. Det overordnede udgangspunktet for 2024-2027 vil endvidere blive korrigeret for faktiske ændringer i løn- og prisudviklingen for tidligere år.

I tidligere år har der desuden været gennemført reduktioner af pris- og lønfremskrivningen på 0,5 procent årligt. Denne model udfases i budget 2023-2026. Der er således forudsat 0,25% reduktion i 2024 og 0,25% i 2025 samt 0% i 2026 og fremover.

Ved budgetlægningen er spørgsmålet om statslig kompensation for de markante prisstigninger en udfordring. Kommunerne er alene kompenseret for de prisstigninger, som var forventet ved midtvejsreguleringen af kommunernes økonomi fra starten af juni måned i år. Dermed er kommunerne aktuelt ikke kompenseret for den faktiske inflation i 2022, som blev væsentligt højere end forudsat i midtvejsreguleringen.

Den tidligere regering har signaleret, at den ikke vil kompensere kommunerne for de øgede priser. Den manglende prisregulering vil afhængig af de endelige prisstigninger i november og december koste kommunerne mellem 1,5 og to milliarder kroner, hvilket svarer til mellem 7,5 og 10 mio. kr. i Rebild Kommune.

I Rebild Kommune er fagområdernes budgetter som udgangspunkt fremskrevet med den kompensation, som regeringen og KL er blevet enige om. Det betyder, at den manglende kompensation er en del af fagområdernes budget.

Hvis SVM-regeringen vælger at fastholde den nuværende politiske linie, vil den manglende kompensation øge presset på fagområdernes økonomi i 2023, 2024 og fremover.

11. Anlægsbudgettet:

For at styrke kommunens langsigtede strategiske planlægning og prioritering blev der med budget 2023-2026 indført en 10-årig investeringsoversigt 2023-2032. Ved evalueringen af budgetprocessen blev udtrykt ønske om at bevare denne.

Udgangspunktet for budgetlægning af anlæg vil derfor være den aktuelle byrådsvedtagne 10-årige investeringsoversigt, der dækker perioden 2023-2032. Ved udarbejdelse af denne blev der gennemført en grundig afdækning af kommunens anlægsbehov og en tilsvarende nødven-

dig prioritering for at nå det forudsatte nettoanlægsniveau på 70, 90, 100 og 100 mio. kr. i perioden 2023-2026.

Ved udarbejdelse af den nye 10-årige investeringsoversigt til budget 2024-2027 vil der forventeligt kun være tale om mindre justeringer, eksempelvis som følge af ændringer i befolkningsprognosen eller andre ændrede forudsætninger. Det foreslås, at det forudsatte nettoanlægsniveau maksimalt må udgøre 90, 100, 100 og 100 mio. kr. i perioden 2024-2027.

De forudsatte nettoanlægsudgifter i perioden 2023-2027 for de to budgetter er illustreret i tabellen herunder.

Mio. kr.	2023	2024	2025	2026	2027
Budget 2023-2026	70	90	100	100	
Budget 2024-2027		90	100	100	100

Bruttoanlægsudgifterne er i Rebild Kommunes økonomiske politik fastsat til at udgøre 90-110 mio. kr. Da likviditetsudfordringen er den største binding på kommunens økonomi, tages der udgangspunkt i kommunens nettoudgifter ved fastlæggelse af en anlægsramme, da det er nettoudgifterne, der påvirker bundlinjen direkte.

Proces

Forberedelse af budgetlægning af anlæg foreslås gennemført i fagudvalgene i perioden februar-april 2023.

Anlæg foreslås at indgå i fagudvalgenes temadrøftelser i februar. Udgangspunktet for denne drøftelse er den vedtagne 10-årige investeringsoversigt.

I perioden februar til april genbesøger fagudvalgene deres anlægsbehov og udarbejder eventuelle anlægsforslag. Det skal bemærkes, at anlægsrammen på 90, 100, 100 og 100 mio. kr. i budgetperioden 2024-2027 forudsættes overholdt. Det betyder, at hvis der skal prioriteres nye anlæg, vil der være eksisterende anlæg, som skal bortprioriteres eller udsættes.

På fagudvalgsmøderne i april skal fagudvalg behandle anlægsprojekter, der vurderes hensigtsmæssige at opprioritere på bekostning af eksisterende anlægsprojekter. Fagudvalgenes anlægsforslag opsamles til Økonomiudvalget efterfølgende i april.

Det skal imidlertid bemærkes, at anlægsprojekter, der afhænger af den demografiske udvikling, afventer udvalgsbehandling i maj, hvor også disse anlægsforslag samles til behandling i Økonomiudvalget.

På Økonomiudvalgets møde i maj behandler Økonomiudvalget et konkret forslag til 10-årig investeringsoversigt, som forvaltningen bl.a. på baggrund af input fra fagudvalgene og drøftelser i Økonomiudvalget har udarbejdet, og som kan indgå i basisbudgettet. Dette skal som udgangspunkt holde sig inden for den skitserede anlægsramme i budgetperioden 2024-2027.

Økonomiudvalgets forslag til 10-årig investeringsoversigt behandles efterfølgende på fagudvalgsmøderne i juni. Økonomiudvalget vedtager senere samme måned – på baggrund af fag-

udvalgenes drøftelser – den 10-årige investeringsoversigt, der skal indgå i basisbudgettet og derved være udgangspunktet for de kommende budgetforhandlinger.

Budgetkatalog for anlæg

Budgetkatalog med beskrivelse af nye anlægsprojekter vil som udgangspunkt blive forsøgt udarbejdet i den kommende proces. Det er der mindst tre grunde til:

- En beskrivelse giver større sikkerhed for konsensus om det vedtagne.
- Beskrivelsen af de enkelte anlægsprojekter vil understøtte en demokratisk dialog, da byråd og borgere, som ikke har nærmere kendskab til projekterne, har mulighed for at sætte sig ind i, hvad de enkelte rådighedsbeløb er afsat til.
- Et budgetkatalog, der beskriver de enkelte anlæg, kan give grundlag for at visse anlæg tildeles en anlægsbevilling allerede ved budgetvedtagelsen. Det vil betyde, at der ikke efterfølgende skal søges anlægsbevilling. Anlægsprojekter, der forslås vedtaget bevilling for ved 2. behandling, vil blive markeret i investeringsoversigten. Denne praksisændring kan forenkle de formelle arbejds gange, så færre sager skal politisk behandles.

Tidsplan for budgetlægning af anlæg fremgår af tabellen herunder:

Dato	Forum	Indhold
7. og 8. februar	Fagudvalg	Anlægsbudgettet drøftes på temamødet om budget 2024
Februar til april	Fagudvalg	Udarbejdelse af eventuelle budgetforslag for anlæg
11. og 12. april	Fagudvalg	Opsamling af budgetforslag for anlæg (til Økonomiudvalg)
19. april	Økonomiudvalg	Drøftelse af budgetforslag for anlæg
17. maj	Økonomiudvalg	Vedtagelse af forslag til 10-årig investeringsoversigt til basisbudget
6. og 7. juni	fagudvalg	Drøftelse af forslag til 10-årig investeringsoversigt
14. juni	Økonomiudvalg	Vedtagelse af 10-årig investeringsoversigt til basisbudget

12. Et budget i balance

Det er målet, at Økonomiudvalget fremlægger et budget i balance til 1. behandlingen. Dette består af basisbudgettet og forslag til, hvordan der kan skabes balance derudover.

Begrundelsen herfor er blandt andet, at det giver det bedste grundlag for en kvalificeret budgetvedtagelse, at der foreligger et gennemarbejdet budget i balance ved opstart af forhandlingerne baseret på forslag, som både fagudvalg og forvaltning har haft lejlighed til at behandle.

Hertil kommer, at hvis der ikke kan skabes flertal for ændringer til Økonomiudvalgets budgetforslag ved 2. behandlingen, så vil det være budgettet behandlet ved 1. behandlingen, som betragtes som vedtages.

Et budget i balance vil – udover at skulle overholde kommunens økonomiske politik – som udgangspunkt skulle overholde Rebild Kommunes andel af den serviceramme, som fastlægges som et vilkår i regeringsaftalen. Heri tages højde for lovændringer, andre aftalte forhold og Rebild Kommunes andel af den demografiske kompensation til hele landet. Der tages imidlertid

ikke højde for Rebild Kommunes faktisk stigning i befolkningen, herunder stigningen i antallet af børn og ældre.

Økonomiudvalgets budgetbehandling den 14. august:

Med baggrund i basisbudgettet og fagudvalgenes budgetbidrag samt resultatet af regeringsaftalen for indtægter behandler Økonomiudvalget budgettet med det formål at sætte hjørneflag for forvaltningens videre arbejde med et budget i balance.

Økonomiudvalget beslutter på dette møde, hvorvidt der udarbejdes og gennemføres tiltag der genskaber balance i økonomien.

Økonomiudvalgets budgetbehandling den 23. august:

Økonomiudvalget vedtager forslag til et budget i balance. Dette bygger i vid udstrækning på basisbudgettet. Men kan også indeholde andre tiltag indenfor de opsatte hjørneflag.

I den forbindelse træffer Økonomiudvalget beslutning om at indarbejde tekniske korrektioner, effektiviseringer, strategiske satsninger m.v.

Fagudvalgenes behandling den 5. og 6. september:

Fagudvalgene drøfter budgettet på deres møder i september og har mulighed for at angive eventuelle ændringsforslag.

Inden for de udmeldte økonomiske rammer kan der fremsættes konkrete ændringsforslag til budgettet. Disse bør i givet fald – som hovedregel – være baseret på fagudvalgets drøftelser i foråret.

På baggrund af fagudvalgenes behandling af et budget i balance vedtager Økonomiudvalget på sit møde en. 13. september et endeligt budgetforslag, der sendes videre til 1. behandling i byrådet den 21. september

Et budget i balance udarbejdes efter følgende tidsplan:

Dato	Forum	Indhold
august	Direktion	Udarbejder et budget i balance på baggrund af Økonomiudvalgets hjørneflag
14. august	Økonomiudvalg	Sætter hjørneflag for forvaltningens videre arbejde med et budgetforslag i balance
22. august	Byråd, seminar	Byrådets budgetseminar
23. august	Økonomiudvalg	Vedtagelse af et budget i balance, der sendes til behandling i fagudvalg
5. og 6. september	Fagudvalg	Drøfter det udmeldte budget i balance
13. september	Økonomiudvalg	1. behandling af budgettet
21. september	Byråd	1. behandling af budgettet
2. oktober kl. 9.00	Partier	Deadline ændringsforslag

4. oktober	Økonomiudvalg	2. behandling af budgettet
12. oktober	Byråd	2. behandling af budgettet

13. Budgetforhandlinger.

Den politiske forhandlingsproces forslås gennemført i september 2023 på samme måde som i processen for budget 2023-2026, som der ved evalueringen viste sig at være generel tilfredshed med. Der forslås derfor afholdt tre forhandlingsmøder med fokus på henholdsvis drift, anlæg samt forligstekst og indgåelse af forlig.

For at gøre forhandlingsprocessen operationel foreslås der nedsat en forhandlingsgruppe, der afvikler forhandlingsforløbet. I forhandlingsforløbet er det borgmesterens rolle at lede forhandlingerne. Forhandlingsgruppen foreslås udover borgmesteren sammensat af byrådsmedlemmer fra hvert parti, hvoraf én fra hvert parti tegner partiet som "ordfører" i forhandlingerne.

I forhandlingsprocessen er det forhandlingsgruppen, der gennemfører forhandlingerne, hvilket forudsætter, at deltagerne har mandat til at indgå politiske aftaler.

Det foreslås endvidere, at budgetforhandlingerne indledes i forlængelse af budgetseminaret den 22. august, hvor de overordnede politiske linjer kan drøftes som afsæt for de videre konkrete forhandlinger i forhandlingsgruppen.

Budgetseminaret er forudsat som et heldagsarrangement. Om formiddagen præsenteres budgettet overordnet af forvaltningen. Efter frokost forslås programmet afviklet, så det bliver muligt for byrådet at sende politiske signaler om de væsentligste elementer i budgettet som indledning til forhandlingerne.

Derefter foreslås gennemført sonderinger i to uger i perioden fra den 22. august til den 8. september. Formålet med sonderingerne er at drøfte og afklare de budgetelementer, som man kan være fælles om i byrådet.

Sonderingsmøderne er således partiernes mulighed for at udveksle syn på forventninger til de kommende forhandlinger. Med denne fremgangsmåde er der tidsmæssig mulighed, at forvaltningen efterfølgende i rimeligt omfang kan yde byrådet fornøden teknisk bistand til den nødvendige beløbs- og kontomæssige specifikation af et ændringsforslag. Sonderingerne foreslås formelt at indebære møder mellem borgmesteren og forhandlingsdelegationer.

De konkrete forhandlinger for henholdsvis drift, anlæg og forligstekst forslås som udgangspunkt gennemført som en møderække på 3 møder a 4 timer, hvor henholdsvis drift, anlæg og forligstekst aftales. Møderne forslås afholdt på faste tidspunkter kl. 16-20 med en uges mellemrum i perioden 11. september til 25 september.

Forslag til processen for budgetforhandlingerne er resumeret i nedenstående tabel:

Dato	Forum	Indhold
22. august	Byråd, seminar	Byrådets budgetseminar

22. august til 8. september	Partierne	Sonderinger mellem borgmester og repræsentant fra partierne.
11. september	Partierne	Forhandling om drift, 4 timer
18. september	Partierne	Forhandling om anlæg, 4 timer
25. september	Partierne	Forhandling om tekst og indgåelse af forlig, 4 timer
2. oktober, kl. 9	Partierne	Indlevering af ændringsforslag

14. Ændringsforslag

I følge Indenrigsministeriets procedurekrav for budgetlægning i forbindelse med budgetvedtagelsen [Afsnit 5.1 Procedurekrav i forbindelse med budgetvedtagelsen](#)

”skal ændringsforslag til budgetforslaget angive, hvilken bevilling forslaget retter sig imod, samt med hvilket beløb bevillingen ønskes ændret. Denne regel hænger sammen med kravet om, at budgettet skal være umiddelbart egnet til realisering.”

Det fremgår endvidere af IM’s budget og regnskabssystem at:

”Det udelukker, at der kan fremsættes ændringsforslag holdt i mere almindelige vendinger såsom: »kommunalbestyrelsen ønsker en opprioritering af skoleområdet i forhold til økonomiudvalgets budgetforslag«.

Det betyder at ændringsforslag skal være rettet mod én bevilling.

På den baggrund forslås det, at ændringsforslag skal indsendes til forvaltningen i en regnearksmodel, som tidligere har været brugt til formålet. Regnearket vil blive indrettet således, at der til et forslag både skal angives bevilling og udvalg. Regnearksmodellen udsendes til Byrådet i forbindelse med byrådsseminaret i august.

Fællescenter Økonomi vil være behjælpelig med teknisk bistand til at udfylde regnearket via henvendelse til kommunaldirektøren eller økonomichefen.

Sidste frist for indlevering af politiske ændringsforslag til budgettet er mandag den 2. oktober kl. 9.

Ændringsforslagene udsendes til Byrådets medlemmer elektronisk og behandles på Økonomiudvalgets møde den 4. oktober 2023.

15. Høring og inddragelse - borgere, medarbejdere og andre interessenter

Der ønskes så stor åbenhed om budgetfasen som muligt. Høringen af budgettet er placeret mellem udsendelse af basisbudget og 1. behandling af budgettet, da det forventes, at det er på dette tidspunkt, der indholdsmæssigt er det bedste grundlag for de høringsberettigede.

Derudover kan der vælges en række andre former for inddragelse af borgere og brugere i budgetprocessen i form af bl.a.:

- Dialogmøder mellem Økonomiudvalget og Hovedudvalget – praktiseres i nuværende proces.
- Dialogmøder mellem fagudvalg og MED-systemet – planlægges i fagudvalg.
- Tema/dialogmøder med interessenter – planlægges i fagudvalg.

Høringsmaterialet udsendes den 23. august.

Frist for høringssvar er d. 4. september kl. 9.00, hvilket er dagen før fagudvalgenes behandling af et budget i balance.

De høringsberettigede parter orienteres umiddelbart efter vedtagelsen af denne procedure, således, at der er god tid og mulighed for at tilrettelægge den decentrale høring mest hensigtsmæssigt i forhold til, at det er en sammenpresset periode.

Den samlede høringsproces er skitseret i tidsplanen herunder:

Dato	Forum	Indhold
26. januar	MED og høringsparter	Orientering om budgetprocessen til brug for planlægning af møder
Februar til maj	MED i fagudvalg	Dialogmøder mellem MED-systemet og fagudvalg.
23. juni	MED og lederforum	Digitalt orienteringsmøde om status på budgetlægning
23. august	Høringsparter	Budgetforslag fremsendes i høring
23. august	MED og Lederforum	Orienteringsmøde om budgetforslag.
4. september, kl. 9.00	Høringsparter	Frist høringssvar
13. september	HU og Økonomiudvalg	Økonomiudvalg og Hovedudvalg ved 1. behandling af budget
13. oktober	MED og Lederforum	Orienteringsmøde om vedtaget budget.
Oktober/november	MED	Evaluering i sektor-MED og HU

16. Information og opfølgning

Efter budgetvedtagelsen forankres budgettet administrativt i form af:

- Formidling af budgettet til medarbejdere, brugere, institutioner og borgere i Rebild Kommune.
- Udsendelse af informationsmateriale om budgettet til Lederforum og Hovedudvalget den 13. oktober (efter budgetvedtagelsen)
- Afholdelse af informationsmøde om det vedtagne budget for Lederforum og Hovedudvalget.
- Udarbejdelse af materiale til internettet: Anvendes til bred informationsdeling. Her offentliggøres budgettet i sin helhed
- Teknisk budgetvedtagelse i økonomisystemet

- Indberetning af det vedtagne budget til Social- og Indenrigsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Statistik m.v.
- Udsendelse af budgetrammer
- Færdiggørelse af budgethæfte og takster.
- Udarbejdelse og deling af opfølgingsliste

Takster, som ikke godkendes ved 2. behandlingen af budgettet, forudsættes beregnet snarest derefter.

Budgethæfte med takster og øvrigt relevant budgetmateriale uddeles til byrådet i forbindelse med mødet den 21. december 2023.

Fællescenter Økonomi står for at udarbejde, mangfoldiggøre og udsende ovenstående information i samarbejde med øvrige centre.

17. Evaluering

Budgetprocessen for 2024-2027 afsluttes med en evaluering gennemført i Byrådet og Hovedudvalget i november. Evalueringen skal give input til planlægning af budgetprocessen for budget 2025-2028.

Følgende perspektiver kan indgå i evalueringen: Fagudvalgsperspektiv, medarbejderperspektiv, borgerperspektiv, budgetmaterielet, budgetforhandlinger m.v.

Der tages udgangspunkt i følgende tidsplan ved evalueringen:

Tidspunkt	Forum	Aktivitet
oktober	Sektorudvalg	Evaluering
oktober	Hovedudvalg	Evaluering
22. november	Økonomiudvalg	Tilrettelæggelse af evaluering
30. november	Byråd, temamøde	Evaluering
13. december	Økonomiudvalg	Opsamling på evaluering og forslag til justeringer af proces for budget 2025-2028

18. Bilag: Tidsplan

Den samlede tidsplan fremgår herunder.

Dato	Forum	Indhold
18. januar	Økonomiudvalg	Indstiller budgetproces til godkendelse i Byråd
25. januar	Byråd	Vedtagelse af budgetproces
26. januar	MED og høringsparter	Orientering om budgetprocessen
7. og 8. februar	Fagudvalg	Temadrøftelse om budget 2024 i fagudvalgene
22. marts	Økonomiudvalg	Udmelding af foreløbige rammer til fagudvalgene
11. og 12. april	Fagudvalg	Opsamling af budgetforslag for anlæg (til Økonomiudvalg)
19. april	Økonomiudvalg	Drøftelse af budgetforslag for anlæg fra fagudvalg
27. april	Byråd, temamøde	Præsentation af befolkningsprognose
9. og 10. maj	Fagudvalg	Opsamling af budgetforslag for drift (til Økonomiudvalg), herunder bevillingsmæssige konsekvenser af udmøntning af budgetstrategien, samt opsamling af anlæg der afhænger af demografisk udvikling.
17. maj	Økonomiudvalg	Drøftelse af fagudvalgenes budgetforslag for drift, herunder bevillingsmæssige konsekvenser af udmøntning af budgetstrategien.
17. maj	Økonomiudvalg	Vedtagelse af forslag til 10-årig investeringsoversigt til basisbudget
6. og 7. juni	Fagudvalg	Udmøntning af budgetstrategien fra budget 2023-2026 Drøftelse af forslag til 10-årig investeringsoversigt
14. juni	Økonomiudvalg	Basisbudget Anlæg: vedtagelse af 10-årige investeringsoversigt til basisbudget Signalgivning om rammer for fagudvalg.
22. juni	Byråd, temamøde	Status budgetlægning: Basisbudget, 10-årige investeringsoversigt, regeringsaftale, rammer for fagudvalg
23. juni	MED og lederforum	Digitalt orienteringsmøde om status på budgetlægning

Dato	Forum	Indhold
14. august	Økonomi-udvalg	Hjørneflap for forvaltningens videre arbejde med et budgetforslag i balance.
22. august	Byråd, seminar	Præsentation og drøftelse af budgetforslag i balance
23. august	Økonomi-udvalg	Vedtagelse af et budgetforslag i balance, der sendes til behandling i fagudvalg
23. august	MED og Lederforum	Orienteringsmøde om budgetforslag.
23. august	Høringspartier	Budgetforslag i balance fremsendes i høring
22. august til 8. september	Partierne	Sonderinger mellem borgmester og repræsentanter fra partierne.
4. september, kl. 9.00	Høringspartier	Frist hørings svar
5. og 6. september	Fagudvalg	Drøftelse af budgetforslag i balance
11. september	Partierne	Forhandling 1
13. september	HU og Økonomiudvalg	Økonomiudvalg og Hovedudvalg ved 1. behandling af budget
13. september	Økonomi-udvalg	1. behandling af budgettet
18. september	Partierne	Forhandling 2
21. september	Byråd	1. behandling af budgettet
25. september	Partierne	Forhandling 3
2. oktober kl. 9.00	Partier	Indlevering af ændringsforslag
4. oktober	Økonomi-udvalg	2. behandling af budgettet
12. oktober	Byråd	2. behandling af budgettet
13. oktober	MED og Lederforum	Orienteringsmøde om vedtaget budget.
Oktober/november	MED	Evaluering i sektor-MED og HU
22. november	Økonomi-udvalg	Tilrettelæggelse af evaluering i byråd
30. november	Byråd, temamøde	Evaluering
13. december	Økonomi-udvalg	Opsamling på evaluering og forslag til justeringer af proces for budget 2025-2028
21. december	Byråd	Udlevering af budget